

Magazin za kulturu, umjetnost, nauku i obrazovanje / Magazine for culture, art, science and education

Peter Tase i Sabahudin Hadžialić

(Prevod sa engleskog jezika na BHS jezik: Sabahudin Hadžialić)

DIOGEN focus: Paragvaj

Vlada predsjednika Cartesa će uložiti 1,5 milijardi američkih dolara u održive ruralne projekte (ORP)

Paragvajski ministar poljoprivrede i stočarstva, Jorge Gattini, najavio je u ponedjeljak, 12.5.2014.g., u predsjedničkoj palači kako će njegovo ministarstvo uložiti više od US \$ 1,5 milijardi na razvoj poljoprivredne i stočarske proizvodnje u državi. Ove investicije će biti usmjerene ka tehnološko inovacijskom sektoru poljoprivredne proizvodnje i dio su sveobuhvatnog državnog plana investicija koji doseže više od 16 milijardi američkih dolara.

Prema riječima ministra Gattinija, ovi izdaci „će ići ka unapređenju tehnološke opreme, i bit će oštrica inovacijskih alata u ruralnim područjima, uključujući opsežni sistem navodnjavanja, izgradnju staklenika, kao i osigurati održiv sustav proizvodnje tokom perioda ljetnog vremena. Drugi, veoma važan cilj je poboljšanje kvalitete tla i samim tim uroda na tim prostorima. Ovaj vizionarski projekt ima potporu multilateralnih organizacija, kao i nacionalni javno-privatnih udruženja, a također će biti uključena sredstva iz nacionalne riznice”.

Prema riječima ministra Gattinija, Ministarstvo poljoprivrede i stočarstva Paragvaja će početi razvijati i sisteme za navodnjavanje na 30.000 hektara u sljedećih pet godina, te će izgraditi 5.000 staklenika kako bi se osigurala neprekidna poljoprivredna proizvodnja tokom cijele godine. Navedeno će imati veliki utjecaj na održavanje stabilnijih cijena na tržištima poljoprivrednih proizvoda i povećanje potrošnje u domaćem tržištima, kao i poticanje izvoza u susjedne zemlje.

Proizvodnja soje će donijeti još jedan rekord u 2014.g.

Prema nivou proizvodnje soje iz 2013.g. i pozitivnim izgledima za ovu godinu, Paragvaj očekuje da će ostati jedna od najvećih država za prehrambenu proizvodnju u svijetu. Uz liderstvo predsjednika Horacia Cartesa, proizvodnja organskih poljoprivrednih proizvoda u Paragvaju će povećati svoje prisustvo na međunarodnim tržištima i očekivanja su visoka uz pretpostavku da potencijalni prihod ostvaren izvozom pomogne smanjenju razine siromaštva i poboljšanju životnog standarda u zemlji. Po istovjetnoj logici, kako saznajem, Republika Turska će nastaviti širiti svoje poslovne veze s Paragvajom, uz povećanje nivoa uvezenih poljoprivrednih proizvoda iz zemlja koja nema izlaz na more, prije svega organskog šećera, soe i proizvoda od soje.

Proizvodnja soje ima posebno mjesto na listi paragvajskih roba - uz organski šećer, škroba manioke, kukuruza, uspona i visoke kvalitete goveđeg mesa - koji se tradicionalno izvoze u inostranstvo, dok su se polja plantaža za ovaj vrlo zahtijevni usjev udvostručila u posljednjih nekoliko godina i razine proizvodnje su povećana za sedam puta u manje od jednog desetljeća, zahvaljujući primjeni najnovije („cutting edge“) tehnologije koja zahtijeva značajne i dugoročne investicije od strane proizvođača.

Tokom ove godine, izgledi za proizvodnju zrna soje su vrlo obećavajući, a procjenjuje se da doći će više od 10 miliona tona, što je prekretnica koji će biti još jedan rekord na listi dostignuća Paragvaja kao dodatak oporavku globalnog statusa koji se smatrao svjetskom korpom hljeba.

Roland Segovia, paragvajski stručnjak za međunarodnu trgovinu navodi: *"Paragvajska proizvodnja soje je dobila posebnu pažnju, zahvaljujući visokoj kvaliteti i rastu potražnje na međunarodnim tržištima, na prvom Forumu poljoprivrede Južne Amerike, koji je održan u 22. 11. 2013.g., u Foz de Iguazu."* Paragvaj ima potencijal za proizvodnju više od 9 miliona tona soje na površini većoj od 3,2 miliona hektara, dok Benjamin Fernandez Bogado iz dnevnih novina „Diario 5Dias“ iz Asunciona kaže: *"Rast i djelotvornost uzgoja su rangirali Paragvaj kao šestog najvećeg izvoznika soje i proizvoda sjemenki ulja u svijetu. Samo protekle godine je ostvaren prihod koji doseže 4,9 milijardi američkih dolara što je ekvivalent za više od 9 milijuna tona proizvodnje."*

Poljoprivreda u Paragvaju predstavlja više od 18 % bruto domaćeg proizvoda, a izvoz soje je dostigao više od 50 % iznosa strane valute koji je ušla u zemlju.

U 2014 se očekuju slični uslovi, cijena robe će imati blagi pad, iako je velika tvornica za preradu soje izgrađena u Paragvaju, ali će navedeno donijeti dodatnu vrijednost naciji sa ciljem postizanja odgovarajuće cijene, dok budu imali veći prihod nego 2013.g.

Proizvodnja soje u drugim zemljama Južne Amerike i dalje će rasti i očekuje se do 160 miliona tona u tim zemljama. Od tog iznosa 90 milijuna tona soje bit će proizvedeno u Brazilu, što predstavlja porast od 8 miliona tona. S druge strane, očekuje se 77 miliona tona kukuruza da budu izvezene iz Brazila tokom ove godine. Dobri vremenski uslovi pogoduju regionalnom uzgoju soje koji se procjenjuje da premaše 160 miliona tona.

Prema izjavi gosp. Peter Tasea, naučnog istraživača sa paragvajskih studija *"Paragvajska ekonomija će doživjeti snažan rast znatno iznad prosjeka tokom ove godine. Privatna preduzeća i ekonomisti predviđaju sjajni učinak paragvajske privrede, i to je na osnovu rasta sektora prijateljskog rada koji će generirati nova radna mjesta i pružiti više održiv rast u poređenju sa prethodnim godinama."*

Paragvaj se pozicionira kao zemlja s značajno većom političkom stabilnošću, snažnim finansijskim i ekonomskim rastom i postaje sve više inkluzivno društvo. Istovremeno, Asuncion počinje sa uspostavljanjem ugleda na svjetskim tržištima, sa vlastitim visoko kvalitetnim poljoprivrednim proizvodima, kao i divljenja vrijednom ekonomskom rastu od preko 13 % (u 2013.). Ova zemlja se može razviti kao motor razvoja regije i izvan nje.

Prema pisanju „Diario 5Dias“, nacionalnih dnevnih novina usmjerenih na privredu Paragvaja i njenom doprinosu i značajnoj ulozi na međunarodnim tržištima, se navodi: *"Javno-privatni savez koji objedinjuje javni i privatni kapital dodatno će osnažiti bankarski sektor, donijeti veću fleksibilnost u monetarnoj politici, kao i izbjeći težak teret koji utječe na najugroženije dijelove društva. Poljoprivredna proizvodnja je ostvarila veliki nivo povjerenja kod stranih investitora koji planiraju izgraditi svoje fabrike, uložiti velike iznose kapitala i uobličiti nove korporacije u različitim sektorima. Svi ovi pozitivni elementi mogu učiniti uspješnom godinu pred nama."*

Inicijativa modernizacije poljoprivrednih sistema je jedan od mnogih projekata koje je poduzela vlada predsjednika Horacio Cartesa na nacionalnoj razini, kako bi se smanjilo siromaštvo i povećali standardi uslova života širom Paragvaja. Pod vodstvom predsjednika Cartesa, još jedan ambiciozni plan se odvija na području infrastrukture i javnih radova koji će omogućiti poljoprivrednim proizvođačima da kvalitetnije razmjenjuju robu i usluge sa regionalnim gradskim - tržištima i osiguraju bolju kvalitetu proizvoda.

Stvaranje napretka u međunarodnoj trgovini

Paragvaj je 2011.g. bio deveti svjetski izvoznik mesa bez kostiju, mentola, eteričnih ulja i agrums. Zemlja je osjetila povećanje izvoza govedine odmah nakon sezone epidemije goveđe bolesti koja se dogodila u periodu između septembra 2011.g. i januara 2012.g.

Od ukupnog iznosa izvoza govedine, 21.000 kilograma se sastojalo od jestivih unutarnjih organa, što je dovelo u 2012.g. do dodatne zarade za paragvajske izvoznike govedine, dosegivši više od 87 miliona dolara.

Rusija zauzima prvo mjesto među 23 zemlje uvoznice jestivih unutarnjih organa od Asunciona. Azijskog diva slijede Hong Kong, Gabon, Angola, Vijetnam i Demokratska Republika Kongo.

U toku ove godine, glavno odredište za paragvajske goveđe proizvode i dalje ostaje Rusija, sa 70 % od ukupne izvezene količine, Brazil je na drugom mjestu sa 14 %, a Angola i Izrael su na trećem odnosno na četvrtom mjestu.

Međunarodni tržišni učešće Paragvaja od izvoza govedine je u porastu; meso njegove stoku se smatra da je mekanog i nježnog okusa koji je različit od govedih proizvoda koje izvoze Argentina i Brazil.

Paragvajska industrija ispaše stoke je u potpunosti ovisna o organski uzgojenoj hrani koja se daje životinjama, i to je razlog zbog čega zemlje poput Rusije, pa čak i Brazila, radije uvoze meso iz ove kopnene zemlje za koju se smatra da ima potencijal obebjeđenja hrane za cijeli svijet.

Prema riječima dr. Blas Oddonea, DVM, lokalnog stručnjaka po pitanju trenutnih kapaciteta izvoza govedine *"izvoz govedine je značajno porastao u 2012.g. u zemlji bez izlaza na more, unatoč mnogim zdravstvenim problemima životinja s kojima se suočavaju farmeri. Prošle godine iz Paragvaja je izvezeno ukupno 186.289.829 kilograma govedine, dosegivši više od 903 miliona dolara u vrijednosti i osiguravši više od 105 miliona dolara porasta prihoda u odnosu na stanje iz 201.g."*

Panama je još jedan važan trgovinski partner Paragvaja. Obje zemlje su proslavile 20. godišnjicu početka bilateralne suradnje, koja je značajno razvijena

u posljednjih nekoliko godina, uglavnom u sektorima trgovine, turizma i u saradnji u ratu protiv organiziranog kriminala i izručenja zatvorenika. Prijateljski odnosi Paragvaja sa Panamom su omogućili da Copa -a, Vodeća avionska kompanija uvede direktne letove između Asuncion i Panama City-ja , i to od 2007.g.

Paragvajske vlasti su izuzetno uključene i neprestano razmjenjuju vrijedne informacije i znanje sa svojim panamskom kolegama, posebno u područjima kao što su: proizvodnja hidroelektrana i najnovije primijenjene tehnologije unutar navedenog, programe dvojezičnih osposobljavanja za oružane snage i pomoći u poboljšanju performansi javno - zdravstvenih projekata.

Sa druge strane, Panama City dijeli svoje uspješno i dugo iskustvo sa Asuncionom, posebno u prevozu roba i upravljanju tereta, lučke uprave, liječenju tropskih bolesti, reforme financijskog sistema i socijalnim programima stambenog zbrinjavanja.

Krajem 2012.g. ministarstva Paname i Paragvaja su potpisala bilateralni sporazum koji će dodatno potaknuti i promovirati bilateralnu trgovinu. Opsežno partnerstvo i saradnja između Asunciona i Panama City-ja dodatno se zasniva na drugom važnom stupu te bilateralne trgovinske razmjene. U 2010.g. kapacitet proizvoda izvezenih iz Paragvaja u Panamu se udvostručio i iznosio je više od 13,7 miliona dolara u poređenju sa prethodnom godinom, koja se sastojala u iznosu od samo 6 miliona dolara. U 2011.g., izvoz iz Paragvaja je dosegao novčane vrijednosti od više od 6,8 miliona dolara, a uvozni proizvodi iz Paname iznosili su 3,9 miliona dolara .

Bilateralni trgovinski odnosi su bili uglavnom u korist Paragvaja iako potonji nije *narod rođen na okeanu*. Postoji velika prilika za obje zemlje da unaprijede vlastite strategije prema maksimalnom korištenju bogatstva prirodnih resursa Paragvaja i povoljnog geografskog položaja Paname, a to su kvalitete koje bi neizmjenjivo mogle obnoviti i oživjeti privredu oba naroda.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>

20.5.2014.